

A mezőgazdasági fejlesztési állami program 2012-ben nem fog működni.

A mezőgazdaság fejlesztési és mezőgazdasági termékek, nyersanyagok és élelmiszerek piacát szabályozó 2020-ig szóló állami program, amelyet március 2011 óta véglegesít a Mezőgazdasági Minisztérium, a második alkalommal nem felelt meg az agráripár komplexum fejlesztésével foglalkozó kormányzati bizottságnak. A 2500 milliárd rubel értékű állami programot kritizálták a Bizottságban a Viktor Zubkov első miniszterelnök-helyettes elnöklése alatt lezajlott ülésen és átdolgozásra küldték vissza. A dokumentum új verzióját elő kell terjeszteni 2011. december 1-én, de megvalósítása nem 2012-ben indul, mint korábban feltételezték, hanem egy évvel később kezdődik.

Az átdolgozási idő alatt a nyolc éves állami program összköltsége közel 400 milliárd rubellel nőtt és a legújabb változata szerint 2489 milliárd rubel lett. Márciustól szeptemberig a program költségeit 2100 milliárd rubelre becsülte a Mezőgazdasági Minisztérium. A jelenlegi mezőgazdasági fejlesztési programhoz viszonyítva háromszorosára ajánlja növelni az állami támogatás mértékét a mezőgazdaságban a Mezőgazdasági Minisztérium. E terveknek megfelelően a költségek többszörös – akár 2153 milliárd rubelre való – növekedésének már 2013-ban meg kell történnie. 2012-ben hasonló állami programra biztosított 132,4 milliárd rubeles kiadásokat irányozza elő a szövetségi költségvetés. De 2020-ban a Mezőgazdasági Minisztérium által a mezőgazdaság számára tervezett állami támogatást már 387,7 milliárd rubel összegű lesz. A mezőgazdaság fejlesztésével foglalkozó kormányzati bizottság tegnapi ülésére költségvetési kiadásoknak az ilyen növekedését nem hagyta jóvá a Pénzügyminisztérium. A Pénzügyminisztérium dokumentumaiban az szerepel, hogy 2013-ban a jóváhagyott három éves szövetségi költségvetéssel szemben 41%-kkal, 2014-ben pedig 68%-kkal lépik túl a finanszírozási keretet. A pénzügyi tárca számításai szerint a költségvetés a kormány által már jóváhagyott költségeit 2013-ban 36,7 milliárd rubellel és 2014-ben 167,2 milliárd rubellel lépte túl a Mezőgazdasági Minisztérium. A Gazdasági Minisztérium véleményezése szerint a keretet felülmúló finanszírozás indoklása egyszerűen hiányzik a programból.

Ezzel szemben a Mezőgazdasági Minisztérium ragaszkodik ahhoz, hogy a program céljai megvalósuljanak a költségektől függetlenül. 2500 milliárd rubelbe kerülő költségnek köszönhetően a bruttó gabonatermés 2020-ra 125 millió tonnára fog emelkedni a 2006-2010 években betakarított 85,2 tonnás átlaggal szemben. A hústermelésben 34,3%-os, tejtermelésben pedig 13,2 %-os növekedést ígérnek. Az éves mezőgazdasági beruházások összegének 8,8%-os növekedését, továbbá legalább 25%-s nyereségességi szint elérését a mezőgazdasági szervezetek számára tervezi a Mezőgazdasági Minisztérium.

Az új agrárgazdasági fejlesztési állami program véglegesítését 2011 márciusa óta készíti a Mezőgazdasági Minisztérium. Ezt megelőzően a kormány nem volt hajlandó 2012-re szóló költségvetési kiadásokba belevenni a programot és finanszírozásának kezdetét 2013-ra tette át. Az állami programnak Viktor Zubkov bizottsága által kezdeményezett márciusi bukását szintén a túl magas költségekkel és a célmutatók kiszámításának hiányával indokolták. A Bizottság tegnapi ülésén a már bemutatott célmutatókat is kritizálták. A bizottsági elbírálás eredménye az lett, hogy az állami programot ismét felülvizsgálatra és átdolgozásra küldték vissza. Azonban ezalkalommal már nem halasztotta el Viktor Zubkov a program jóváhagyott verziójának a kormány elé való benyújtási határidejét. A Mezőgazdasági Minisztériumnak az állami program módosított verzióját továbbra is 2011. december 1-ére kell benyújtania.

A mezőgazdaságnak nyújtandó állami támogatási elveket Dmitrij Medvegyev elnök Alekszej Gorgyjevvel, a volt mezőgazdasági miniszterrel és a Voronyezsi Szövetségi Terület kormányzójával is tárgyalta. Az elnökkel folytatott párbeszéd során Gorgyjev úr elmondta, hogy a Vámunió létrehozása nem befolyásolhatja negatívan a mezőgazdaság helyzetét, "és a WTO-val kapcsolatban komolyan kell gondolkodni, hiszen ott kettős mércés rendszer létezik." Kijelentette, a Mezőgazdasági Minisztérium által az agráripár komplexum fejlesztésére igényelt költségvetési költségek első ránézésre magasabbaknak tűnnek, mint a WTO felé kötelezettségvállalások értelmében Oroszország által 2013-2017-s évekre vállalt, a mezőgazdaságnak nyújtott állami támogatás évi \$ 4,4 milliárd dollárra

való csökkentésére vonatkozó kötelezettségek. Ugyanakkor a program szövegében jelzi a Mezőgazdasági Minisztérium, hogy nem minden állami beruházás gyakorolhat "torzító" hatást a kereskedelemre és a termelésre, tehát közülük néhányát nem vesznek figyelembe a WTO-nál. Megjegyzés: 2006-2008 között, amikor Alekszej Gorgyjejev mezőgazdasági miniszteri beosztást töltött be, készített egy állami programtervezetet, ami egy 2012-ig szóló öt éves élelmiszeripari program volt (ez Vlagyimir Putyin vezette kormány első állami programja volt), ám 2009 februárjában bekövetkezett lemondása miatt ő maga nem hajtotta végre azt a programot.

Zubkov első miniszterelnök-helyettes, Mezőgazdasági Minisztérium és Gorgyjejev egykori miniszter csapatai hagyományosan vetélytársaknak számítanak, amelyek a kormányra a mezőgazdasági témakörökben gyakorolható befolyásolása miatt versenyeznek egymással. Az állami programnak a kormány figyelmébe való késedelmes előterjesztése azt jelentheti, hogy az mezőgazdaságnak nyújtandó állami támogatás összegeit már az agráripari komplexum jövőendő vezetősége fogja elosztani, amelyet majd a választások után hoz létre az új kormány, így az új érdekcsoportok állása a mezőgazdaságban csak 2012 nyarán válik ismertté. Mindazonáltal az a tény, hogy Viktor Zubkov tiltakozott a program elkészítési határidőjének 2012 elejére való elhalasztása ellen aligha lehet véletlen: a mezőgazdaságra elkülönített növekvő kiadások problémájában érintett mindegyik felet szövetségesnek lehet tekinteni, inkább a kormányzati kiadások fölötti felügyeletért folyik a harc. Másfelől, az agrár lobbis ellenfelének minőségében a Pénzügyminisztérium jár el. Valószínűleg a miniszteri teendőket ideiglenesen ellátó Anton Sziluanov nem vállal egy ilyen hatalmas kiadás jóváhagyásáért terhelő felelősséget addig, amíg ki nem derül, kire hárul majd a pénzügyi tárcában az agráripari komplexum számára kidolgozott tervek végrehajtásának finanszírozásért járó felelősség.

A PROGRAM HIBÁI

A bemutatott állami program mutatóit kiinduló pontként a száraz és sivár 2010-es évhez viszonyítva számították. Ennek eredményeként 2020-ra tervezett mezőgazdasági termelés teljes képzője 2010-hez képest nagyon jó lesz és 42,8%-ot ér el. Ugyanígy képző a jóval kedvezőbb 2009-eshez viszonyított újraszámítása az azonos nyolcévi időtartam alatt bevont állami beruházások hatékonyságát csökkenti több mint 1,6-szeresére, illetve 26,7%-ra. Ezen túlmenően a Bizottság ülése során Viktor Zubkov elmondta, hogy a tárcák szerint az állami program tervezetének nem minden rendelkezése felel meg az élelmiszerbiztonsági doktrínának sem. Többek között a tej tekintetben kialakuló élelmiszerbiztonsági szint 5%-kal kevesebb a doktrínával előírt mutatónál. Rámutattak arra is, hogy a program egyes alprogramjaiban rögzített különböző tevékenységek duplán vagy párhuzamosan fedik az állami támogatás irányait. Egy másik megjegyzés arra vonatkozik, hogy a növénytermesztést, állattenyésztést, valamint kistermelői formákat fejlesztő, vidéken végrehajtandó alprogramokban az Orosz Mezőgazdasági Bank és a "Roszagrolízing" részvételét is biztosítani kell.

Kiss Szilárd
I.o. Tanácsos
Agrárattasé
Moszkva
Tel. +7(985)3641453
email: SzKiss@mfa.gov.hu